

Nuorisopsykiatrian yhtenäiset hoidon perusteet

Vastaaja:

-

Vastaus:

01.10.2018, 16:40 - 01.10.2018, 16:48

1. Yhteystiedot	<table border="1"><tr><td>Sukunimi</td><td>Suvisaari</td></tr><tr><td>Etunimi</td><td>Jaana</td></tr><tr><td>Sähköpostiosoite</td><td>jaana.suvisaari@thl.fi</td></tr><tr><td>Organisaation nimi, jos vastaat jonkin organisaation edustajana</td><td>THL</td></tr></table>	Sukunimi	Suvisaari	Etunimi	Jaana	Sähköpostiosoite	jaana.suvisaari@thl.fi	Organisaation nimi, jos vastaat jonkin organisaation edustajana	THL
Sukunimi	Suvisaari								
Etunimi	Jaana								
Sähköpostiosoite	jaana.suvisaari@thl.fi								
Organisaation nimi, jos vastaat jonkin organisaation edustajana	THL								
2. Vastaaja on	viranomainen								
3. Kriteerien sisältö	<p>Lausunnossa on käytetty vertailukohtana vuodelta 2009 peräisin olevia kriteereitä ”13–22-vuotiaiden nuorten oireiden ja toimintakyvyn perusteella arvioitu kiireetön erikoissairaanhoidon diagnoosista riippumatta (nuorisopsykiatria)”. Näissä kriteereissä todettiin, että perusterveydenhuollon tehtävänä on häiriöiden tunnistaminen sekä jatkohoidon toteuttaminen erikoissairaanhoidon ohjeistuksen mukaisesti.</p> <p>Aikaisemman ohjeistuksen mukaan diagnostiset tutkimukset tehdään lähes yksinomaan erikoissairaanhoidossa. Nyt perusterveydenhuollon tehtäviä on laajennettu siten, että perusterveydenhuollon tehtävinä on</p> <ul style="list-style-type: none">- häiriöiden tunnistaminen, lievien ja tilanteen mukaan harkiten keskivakavien häiriöiden hoito tarpeenmukaisessa yhteistyössä opiskeluhoillon, sosiaalitoimen ja muiden viranomaisten kanssa- Erikoissairaanhoidon vaativien häiriöiden tunnistaminen, lähettäminen ja yhteistyö erikoissairaanhoidon aikana erikoissairaanhoidon sekä tarpeen mukaan opiskeluhoillon, sosiaalitoimen ja muiden viranomaisten kanssa <p>Entiseen tapaan perusterveydenhuollon tehtävänä on jatkohoidon toteuttaminen erikoissairaanhoidon ohjeistuksen mukaisesti.</p> <p>THL pitää muutosta perusteltuna. On hyvä, että perusterveydenhuolto ottaa vastuun lievien häiriöiden hoidosta ja myös osan keskivaikeiden häiriöiden hoidosta.</p> <p>Kriteereissä erikoissairaanhoidon todetaan, että ”Hoitoon pääsyn perusteena on, että nuorella</p>								

todetaan jokin psykiatrinen häiriö (voidaan asettaa jokin tautiluokituksen mukainen psykiatrinen diagnoosi) ja kriteereillä mitattuna ylittyy 50 pisteen raja.” Tämän voisi tulkita kirjaimellisesti siten, että perusterveydenhuollolta edellytetään kykyä diagnosoida nuorten eri mielenterveyshäiriöt, mikä ei aina ole mahdollista. Oireiden vakavuus ja toimintakyvyn lasku tulee itsessään olla hyväksyttävä hoitoon ohjaamisen peruste. Erikoissairaanhoidon hoitoindikaatiot nuorisopsykiatriassa –lomake oli aikaisemmissa ohjeissa tarkoitettu erikoissairaanhoidossa täytettäväksi. Nyt esitetään, että sitä voitaisiin käyttää myös terveystarkastuksissa ja ongelmatilanteissa. Arviomme mukaan lomake ei kuitenkaan kaikilta osin sovellu perusterveydenhuollon käyttöön. Vaikka lomake on lyhyt, se edellyttää täyttäjältä kykyä arvioida erityyppisten oireiden vaikeusastetta, mihin olisi hyvä olla lisäohjeistusta. Oirekriteereistä erityisesti huomiota kiinnittävät psykoottiset oireet, jotka lievänä esiintyessään ohjaisivat hoitoa perustason palveluihin. Voidaan olettaa, että tässä tarkoitetaan lieviä psykoottisenkaltaisia oireita, eli lomakkeen laatijalla on ollut ajatuksena psykoosiriskioireiden gradeeraus. Useimmille ammattilaisille psykoottiset oireet tarkoittavat varsinaisia psykoosioireita, jotka lievänäkin kuuluvat erikoissairaanhoidon hoitoon. Ennustetta ilman erikoistason psykiatrasta hoitoa lienee vaikea ennustaa niin perus- kuin erikoissairaanhoidossa, eikä tämä kriteeri siksi tunnu olennaiselta.

4. Kriteerien soveltuvuus käytännön toimintaan

Valitettavasti lausuntopyynnön sisältämä linkki palvelukarttaan ei toiminut.

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon perustehtävien kuvaus on selkeä ja soveltuu käytännön toimintaan. Arviointilomakkeessa selkein arvioitava on toimintakyvyn lasku, johon myös sisältyy erillinen ohjeistus. Mikäli lomake otettaisiin käyttöön perusterveydenhuollossa, siihen on liitettävä selkeät arviointiohjeet ja sen toimivuutta perusterveydenhuollossa ehdotetuissa tilanteissa olisi syytä selvittää.

5. Vaikutukset hoidon yhdenvertaiseen saatavuuteen

Perusterveydenhuollon selkeä hoitovastuu lievistä mielenterveyshäiriöistä ja osasta keskivaikeita mielenterveyshäiriöitä tulee parantamaan hoidon saatavuutta ja auttamaan kohdentamaan erikoissairaanhoidon palveluita. Tämä kuitenkin edellyttää lisäresursseja ja osaamista perusterveydenhuoltoon.

6. Mahdolliset kustannusvaikutukset	Perusterveydenhuollon lisäresursointi tulee lisäämään perusterveydenhuollon kustannuksia, mutta vastaavasti erikoissairaanhoidon kustannukset saattavat vähentyä, mikäli hoitoketjut saadaan toimiviksi eikä erikoissairaanhoidon ohjata nuoria, joiden ongelmat pystyttäisiin hoitamaan perustasolla.
7. Missä muodossa kriteerit olisi tarkoituksenmukaista julkaista (esimerkiksi sähköisesti)	Kriteerit on tarkoituksenmukaista julkaista STM:n julkaisusarjassa. Lisäksi niistä on hyvä tiedottaa lääkäreiden kotimaisissa julkaisusarjoissa ja THL:n sivuilla.
8. Muita mahdollisia huomioita	Suosittelemme arviointilomakkeen tarkempaa tutkimusta yhdessä perusterveydenhuollon toimijoiden kanssa ja mahdollista yksinkertaistamista.